

Hagymát is precízen

Az elmúlt évek fejlesztései ellenére sem tudunk több hagymát tárolni hazánkban, a gazdák ezért a kiemelés után esetenként túl sokáig tartják kinn a táblán a fejeket, így azok minősége romolhat, hallottuk a Rit-Sat Kft. és a Bejo Zaden B. V. békéscsabai vöröshagyma-tanácskozásán.

▲ Hazánkban 300 hektáron természetesen áttelelő hagymát

Fejlettségtől függően

Nem elég a tápanyagokat kijuttatni, fontos, hogy azok hasznosuljanak is, hangsúlyozta *Szarvas Zoltán*, a Timac Agro Hungária Kft. termékmenedzsere. Ahhoz, hogy a hagyma folyamatosan növekedjen, ne álljon meg a fejlődésben, a tápanyag-utánpótlást a fenológiai szakaszokhoz kell igazítani. Alaptrágyázáskor nitrogénből az ajánlott mennyiség 15, foszforból és káliumból pedig a 60 százalékát juttassuk ki. Ügyeljünk arra is, hogy a tápanyag a gyökérzónában maradjon. Az első fejtrágyázáskor, vagyis 3-4 leveles korban adjunk ki további 15 százalék nitrogént, a másodikban – 6-8 leveles állapotban – pedig újabb 35 százalékot és a foszfor 20 százalékát. A fejesedés kezdetén nitrogénből 30, foszforból és káliumból 20-20 százalékot, míg a páncélosodás idején a maradék 5 százalék nitrogént és 15 százalék káliumot juttassuk ki.

Ha elkerülhetetlen, hogy a hagyma a kelleténél tovább maradjon a táblán, legalább hagyjanak rajta nagy lombot, ami megvédi a napégtéstől, hangsúlyozta *Kádár András*, mielőtt rátért a hazai hagymahelyzet és a Bejo hazai fajtakinálatának ismeretetésére. Hazánkban évről évre kevesebben természetesen hagymát, mondta a Rit-Sat Kft. területi képviselője, az 1-3 hektáros gazdák száma vészesen csökken, és ha valaki egyszer abbahagyta a termesztést, kicsi az esély rá, hogy valaha újra belevág. Tavaly tavasszal minden termelő a korai fajták vetőmagját kereste, miközben kiderült, még tele vannak a tárolók. Ráadásul, a tenyészedő szerint jóval kisebb a fajtaválaszték, mint például káposztából.

Kiemelt technológiai elem az öntözés és a tápanyag-utánpótlás. *Kádár András* szerint a hazai és a délebbi országok termesztéstechnológiája közötti különbség elsősorban nem az eltérő hőmérsékletből, hanem az ottani magasabb páratartalomtól adódik. Bár a mediterrán vidékeken is meleg van a betakarítás idején, az ajánlások szerint már a fölszedés előtt három héttel be kell fejezni az öntözést. Eközben nálunk még egy héttel előtte is szükség lehet rá, ha meg akarjuk őrizni a minőséget. Ezzel viszont borotvaélen táncolnak a magyar termesztők.

A szakember az eltérő magkiszerezési formákról is tájékoztatta a résztvevőket. A hagyományos, a precíziós vagy éppen az előcsíráztatott ve-

tőmagok csak szélsőséges körülmények – esetleg különleges elvárások – esetén mutatják meg, hogy mire képesek, optimális viszonyok között elvész a különbségük, hangsúlyozta. A Bejo elsősorban a 100-120 napos tenyészidejű hagymafajtákból meghatározó a piacon. A *Brexton* korai-sága ellenére is bronzos páncélt növeszt, és akár géppel is betakarítható. Nagy hozam és fejméret jellemzi a *Katinkát*, míg a *Manas* 40-60 milliméter átmérőjű hagymája az áruházláncok kedvence. A *Crockett* a Bejo-hagymák etalonja: a feszes héj és a kemény fej mellé hosszú tárolhatóság párosul. Minden megpróbáltatást jól visel a *Birdie*, a 123 napos tenyészidejű *Moondance* pedig a cég igazi „nagyágyúja”. A hazai piacon szereplő *Cindelt* már nem kell bemutatni, a *Peso* pedig újra meghódíthatja a magyar termelőket.

Hazánkban mintegy 300 hektáron természetesen áttelelő hagymát, amiben a *Swift* a viszonyítási alap. A *Sibir*, az *Element* és a *Bridger* 10, míg a *Makalu* 12 nappal korábbi, a *Radar* és a lila színű *Electric* 10, a fehér *Starlight* pedig 5 nappal hosszabb tenyészidejű a *Swift*nél.

Precíziós vetőmag

Vlado Markovic, a Bejo Zaden B. V. termékmenedzsere a szerb és a horvát hagymatermesztést ismertette. Megtudtuk, hogy a holland vetőmagcég az utóbbi 8-10 évben számos új fajtát bevezetett, a kiváló genetika a megfelelően előkészített talajjal, illetve a nálunk különösen szigorúan vett két centiméteres vetési mélységgel társítva fél

A *Kappa* sonkahagyma kiválóan tárolható

siker. A talaj legyen nedves, és nem túl aprómorzás, de nem is tömörödött, emelte ki. Jellemzően 800-1050 ezer elvetett maggal számolnak hektáronként, a pontos tőszám aszerint változik, hogy a gazda milyen méretű hagymát szeretne betakarítani. A szakember a február közepi vetést korainak tartja, tapasztalatai szerint március közepén már jóval kevesebb a kockázat, annál később viszont már csak kezelt – például előcsíráztatott – vetőmagot célszerű vetni.

Amíg egy évtizede csak normál kiszerezésű magokat forgalmaztak, jelenleg az értékesített fajták 95 százaléka precíziós vetőmag, amelyeknek 5-7 százalékkal jobb a csírázási erélye, azaz ennyivel kevesebbet kell belőlük vetni. Nem csak egyenletesebben kelnek, az egyöntetű növényállományban a gyomirtás is hatékonyabb, és kisebb a kockázata. A szakember kiemelte, hogy bár az előcsíráztatott vetőmagok 7-8 nappal korábban kelnek, kedvező környezetben az eltérő vetőmag-kiszerezésből adódó különbség elenyésző.

Ahány levél, annyi gyűrű

Vlado Markovic arra is felhívta a figyelmet, hogy a termelőknek a vetéstől számítva alig 9-10 hét alatt kell megno-

veszteniük a hagymát. Annyi gyűrűje van a hagymának, amennyi levelet nevel, és minél több gyűrű alakul ki, annál jobban tárolható. Az öntözés kritikus ideje a vetés utáni, kelés alatti szakasz, azon belül is akkor, amikor a nyak elvékonyodik. A Délvidéken a hagyma fejlődésének korai időszakában háromnaponta 25 milliméter, később heti 75 milliméter öntözéssel számolnak, illetve 50-60 százalékos páratartalom fölött egyáltalán nem adnak vizet. A szakember szerint a betakarítás előtt három héttel már nem szabad öntözni, mert attól könnyen megreped a hagyma héja.

A betakarítást akkor kezdik, amikor a levelek 50-60 százaléka megdől, de sokan 7-10 centiméter magasan lezúzzák a szárát. Tároláskor ügyelnek rá, hogy lassan, napoként csak 1 °C-kal hűtsék le az árut, amíg el nem érik a 0-2 °C-os hőmérsékletet.

Míg Magyarországon évről évre csökken a hagyma vetésterülete, addig Szerbiában inkább lassú növekedésnek lehetünk tanúi. Ott nagyarányú az orosz export, miközben mi évi 15-20 százalékos importtal számolunk. Ennél csak Bosznia-Hercegovina teljesít rosszabbul, ahol a hagymaigény 50-60 százalékat Hollandiából pótolják.

Harmincezer alkalmazottjával a déli régió legnagyobb

áruházlánc, a Consum nem vádolható lokálpatriotizmussal, onnan szerzi be az árut, ahol a legolcsóbb. Ráadásul az a vállalatcsoport, amelybe tartozik, nagyobb területen termeszt is hagymát, így a kisebb gazdaságok áruja csak felvásárlókon keresztül juthat el az üzleteik polcaira.

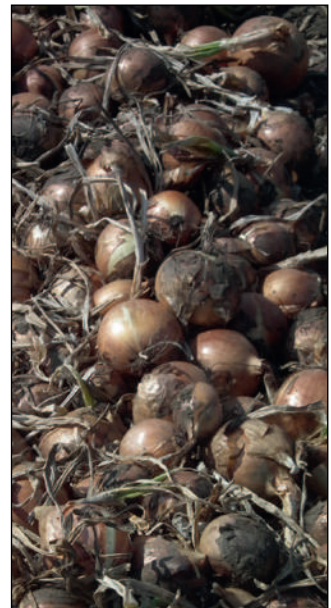
Gárdián Tibor, az Aqua 2001 Kft. ügyvezetője örömmel nyugtázta, hogy a zöldségtermesztésben egyre inkább terjed a mikroszórófejes öntözés. Ezzel a módszerrel nemcsak a víz adagolható pontosan, hanem a tápanyag-utánpótlás is megoldható, emellett pedig párasításra és a növények hűtésére is alkalmas. Arra is fölhívta a figyelmet, hogy tenziométer, azaz talajnedvesség-mérő használata nélkül az öntözés csak sötétben való tapogatózás.

Se túl korán, se túl későn

A tanácskozás részeként kilátogattunk Erdei Lajos békéscsaba-fényesi gazdaságába, ahol az áttelelőhagyma-területen a természetstechnológia kritikus pontjait vettük górcső alá. Az augusztusi vetést el kell felejteni, mondták, a békécsi termelő még a 2017-ben választott szeptember elejét is korainak tartja. Ha a növények megerősödve mennek a télbe, akkor hajlamosabbak lesznek a felmagzásra. Túl sok nitrogén hatására viszont rossz lesz a télállóságuk. Az a fontosabb, hogy erős gyökérzetet fejlesszen a hagyma, ehhez már korai fejlődési állapotban szüksége van foszforra. Mint házigazdánk elmondta, régen a felfagyás okozott gondot ennél a kultúránál, ma viszont talajfertőtlenítés nélkül nem szabad belevágni a természetésébe, elsősorban a hagymalégy miatt. A sikeres termesztés feltétele az okos víz- és tápanyag-adagolás, a megfelelő hőmérséklet, illetve a jól megválasztott vetésidő.

Viniczai S.

Az egyöntetű növényállományban a gyomirtás is hatékonyabb.

▲ Sokak kedvence a Katinka hagymafajta

Válasszon a Bejo Zaden tavaszi vetésű vöröshagyma-fajtakínálatából!

BREXTON
MANAS
CROCKETT
BIRDIE
MOONDANCE
CINDEL
RED RUM (LILA)

Vetőmagrendelés, termelési szaktanácsadás:

Rit-Sat Kft:
+36-23-440-511,
www.ritsat.hu
Benák Péter:
+36-30-284-9793
Kádár András:
+36-30-960-4489

Rit-Sat
Mezőgazdasági és Kereskedelmi Kft.

Rógtönzött hagymabemutató Békéscsabán